

NAŠA MOČ

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . „ 2.-
četrletna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0.10

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 30.

V Ljubljani, dne 21. junija 1912.

Leto VII.

† Oče Ogrič.

Tako smo ga vsi klicali, častitljivega starčka, moža dobrega srca, zavednega našega so-mišljenika. Vsi, ki smo poznali očeta Jožefa Ogriča, smo ga ljubili, spoštovali in mu zaupali. Danes, ko to pišemo, je prenehalo biti blago njegovo srce, tisto srce, ki je tako ljubilo svoje sodelavstvo, srce, ki je bilo mehko in ki ni moglo gledati tujega gorja, da bi njegova dobra roka ne delila pomoči.

Rajni Jožef Ogrič je bil rojen v Idriji. Služil je vojake in približno pred 40 leti kot delavec vstopil v ljubljansko tobačno tvornico. Pošteno je vzgojil svoje ljubljene otročiče. Pezo let in bridkosti, ki jih življenje nikomur ne prizanaši, je možko nosil, udan v božjo voljo. Rajni naš tovariš Ogrič je bil mož stare korenine, priden, pobožen. Njegovo zlato srce mu je velevalo, da deluje za blagor sodelavcev. Med prvimi, ki so spoznali pomen in važnost slovenske krščanske socialne delavske organizacije, je bil rajnik. Ko je leta 1894. ustanovil dr. Krek v Ljubljani »Slovensko katoliško delavsko društvo«, mu je rajni Ogrič takoj pristopil kot član kakor tudi pozneje možkemu oddelku »Slovenske Krščanske Socialne Zveze«. Takrat v tistih prvih letih poroda slovenske krščanske socialne delavske organizacije, a tudi pozneje in še letos je bilo le malo naših shodov v Ljubljani, da bi se jih rajnik ne bil udeležil.

Naš tovariš Jožef Ogrič je bil globoko veren mož. Z navduševanjem in z največjim zaupanjem je častil presveto Rešnje Telo in bil eden najgorečnejših nočnih možkih častilcev presvete Rešnjega Telesa.

Strokovna organizacija slovenskega kršč.-socialnega delavstva mu pa ohrani trajen spomin, ker si je zanj pridobil res veliko zaslug. Ko smo leta 1900 ustanovili naše »Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski c. kr. tobačni tvornici«, je delavstvo rajniku poverilo odgovorno, važno mesto glavnega blagajnika. To častno mesto je zvezano z veliko odgovornostjo. Saj je štel in še šteje društvo vedno okoli in nad 1500 članov in članic. Rajni Ogrič je bil vesten in dober blagajnik. Vedno, kadar je na zborih tobačnega delavstva poročal o blagaj-

niškem stanju, sem natihoma občudoval sivolasega, dobrega starčka, ki je znal suhim številkam pridati vedno dober nauk.

Ker je bil rajnik odločen naš pristaš z dušo in telesom, mu nasprotniki naše organizacije niso prizanašali in ga neosnovano večkrat napadali. A rajni Ogrič se za klevetve nasprotnikov naše delavske strokovne organizacije ni čisto nič zmenil — in je delal naprej. Ko so ga letos napadli, je piscu teh skromnih vrstic pripovedoval o napadu in želel, da bi odgovoril na shodu tobačnega delavstva svojim napadalcem. »Saj jim odpuščam, ko me po krivici napadajo, samo boli me, ne to, ker mene napadajo, ampak to, ker hočejo škodovati za ljubljansko tobačno delavstvo prepotrebemu Podpornemu društvu,« tako je govoril blagi mož pred cerkvijo svetega Jakoba pred dobrim mescem. Potolažil sem dobrega moža in ga opozoril, da se ose gotovo ne lotijo slabega sadu.

Naše tobačno delavstvo je ljubilo in spoštovalo rajnega očeta Ogriča. Svojo ljubezen in zaupanje mu je pokazalo s tem, da ga je od početka »Podpornega društva« vedno izvolilo za glavnega blagajnika. Knjige je vodil natančno. Strog je bil rajnik s seboj, a dober z delavci in delavkami, zato ga je vse delavstvo tudi tako ljubilo.

Smrt očeta Ogriča nas je vse iznenadila. Res, bolehal je častitljivi starček, a na smrt nismo mislili. Zato nas je poročilo o njegovi smrti dne 19. junija 1912 res presenetilo in še bolj užalostilo. Ob bridki izgubi nas teši le zavest, da biva že njegova duša v nebesih.

Naj v minu počiva!

1871—1911.

Ljubljana, 16. junija 1912.

Danes slavi naša strokovna organizacija tiste svoje zaslužne sodelavke in enega sodelavca, ki so preživeli tisto dolgo dobo, ki jo označujeta zgorajšnji letnici, z delom v c. kr. ljubljanski tobačni tvornici. Naša delavska organizacija slavi štiridesetletnico dela žuljave roke. Najstarejša strokovna organizacija tobačnega delavstva v Avstriji »Podporno društvo« in mlajša »Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza, krajna skupina Ljubljana« sta storila vse, da se slavlje žuljave dlani dostojno praznuje.

priprosto sobo. Njegovi plemeniti podaniki ga le občudujejo.

Kralj jezdi na čelu svoje telesne straže tiho in nemo na dvor.

Podnevi so glasniki po mestu razglasili uspeh seje najvišjega sodnega dvora.

Celo noč je delalo ob svitu bakelj veliko ljudi na Giralldijevem trgu.

VIII.

Bodoče opoldne. Sevilčani in Sevilčanke, mladi in stari, hite presenečeni in prestrašeni na kraj, kjer naj zasliši kralj, ki se mu je umor dokazal, svojo obsodbo. Vse je razburjeno, prestrašeno čakajo ljudje, kaj da se zgodi. Le malo se jih upa pritrjati ali grajati postopanje najvišjega sodišča ali pravzaprav velikega sodnika.

Na zahodni strani velikega, obširnega trga stoji črno obit oder, pred njim pa lesena podoba kralja Don Pedra s kraljevskimi znaki moči, na levi pa prestraši prebivalce pogled na obglavnico, ki je rdeče pregrnjena. Oder stražijo policijski stražniki, kakor tudi prazen prostor med gledalci, ki tvori ulico zase.

Četrte ure pred določeno uro pridejo člani visokega sodišča, na čelu jim veliki sodnik. Za-

štiridesetletno slavlje je prirejeno na čast delavcu Rozmanu in delavkam Heleni Gerkman, Ani Jakopič, Mariji Jurkovič, Nežiki Knez, Jerici Lampič, Ivanki Ovsenik, Mariji Pikec, Mariji Presetnik, Mariji Ravnihar, Nežiki Štravs, Franji Štrekar, Mariji Turk, C. Popit in F. Zor. Slavljenici so veseli, vsi, ki prihajajo na slavlje, vedrih, veselih lic. Kako li ne! Saj je v delavčevem življenju tako malo veselih ur... Veliko so prestali naš slavljenec in slavljenke. Veseli so slavljenici, ker jih njih sotrpini slave, veseli so udeleženci, da morejo počastiti in razveseliti jubilanta in jublantinje žuljave dlani.

Pred vsem se poklonimo vsi Bogu in božji Materi v prijazni, ljubljancem in osobito ljubljanskemu tobačnemu delavstvu tako priljubljeni lepi romarski cerkvici na prijaznem Rožniku. Danes je cerkva res, skoraj bi rekel, last delavstva ljubljanske tobačne tvornice. Ob 8. uri je imelo cerkveno opravilo delavstvo cigaretne oddelka, ob 9. uri pa cerkveno slavlje naše strokovne organizacije, prirejeno delavcu-jubilantu in delavkam-jubilantinjam na čast. Propovedovanje in nekrvavo daritev sv. maše opravi oče slovenske krščanske socialne delavske organizacije, poslanec dr. Krek. V globoko zasnovani propovedi kliče slavljenec in vsem pobožnim vernikom, ki so cerkev popolnoma napolnili, da »Vso skrb zvrnite na Gospoda«.

Nekrvavo daritev sv. maše povzdiguje lepo ubrano petje naših slavnoznanih pevk »Katoliškega društva za delavke«. Tobačno delavstvo ljubljansko ljubi »Katoliško društvo za delavke«, društvo, ki je tako visoko dvignilo izobrazbo med tobačnimi delavkami, društvo, ki je na veliko javnih koncertih si pridobilo velik sloves. Petje vodi pevovodja društvenega zbora, slavnoznani skladatelj, semeniški podravnatelj Ferjančič. Vsa čast pevovodji kakor tudi pevkam: izborno so rešili vsi svojo nalogo.

Uradništvo c. kr. ljubljanske tobačne tvornice in nadzorno osebje je v velikem številu počastilo delavskim jubilentom na čast prirejeno slavlje. Počastili so ga c. kr. ravnatelj ljubljanske tobačne tvornice Pro s, c. kr. tajniki Kunz, Elsner, Kratochwil, c. kr. oficijer Khaman, c. kr. asistenta Babnik in Brzobohaty, šef zdravnik ljubljanske tobačne tvornice dr. Högler, nadalje c. kr. delovodje Burger, Gorjup, vratar Lavrenčič, c

sedejo svoje sedeže na odru. Kmalu nato pride kraljev izpovednik. Rabelj, v rokah blesketajoči sodni meč, skoči na obglavnico (šafot).

Vedno močnejši šum naznanja, da prihaja kralj.

Don Pedro jezdi na konju. Ni oborožen. Spremlja ga le Fernando de Castro, ki je skrtil svoj meč pod plaščem. Sledi jim deset do dvanajst neoborožencev.

Kralj je nemirno preživel prejšnji dan, še nemirnejša je bila noč. Njegovo prirojeno mu pravicoljubje se je borilo z njegovim ponosom in z njegovo prirojeno mu krutostjo. A svoje dane kraljevske besede ni hotel prelomiti. Znal je, da če jo prelomi, mu sodišče vzame kraljevsko dostojanstvo, kar bi njegov begli polbrat dobro izrabil. Upal je, da najvišje sodišče in veliki sodnik ne bosta najhujšega izvedla ali da ljudstvo najskrajnejše prepreči, ker naslednika še ni in ljudstvo je ravno tako zaničevalo njegove polbrate, kakor aragonsko vladno, ki si je hotela Kastilije polastiti.

»Zapri me bodo in sestavili državno vladno, ki počaka rojstva mojega otroka. Dobro. Moji zvesti me kmalu rešijo iz ječe in gorje potem tistim, ki so se drznili me ponižati.«

Na smrt obsojeni kralj.

(Zgodovinska povest.)

(Dalje.)

»Gospod, potem zahtevam po tej postavi in pravici, da mi izročite svoj meč, odvezam vam kraljevsko dostojanstvo in vas izročim zvestim stražnikom in prevzamem vladno v vašem ali pa v imenu vašega naslednika toliko časa, dokler se ne razišodi o vaši usodi.«

Barva se je na licu Don Pedru izpremenila. Oči so mu zažarele. Roki sta nehote segli po meču. A miren, resen pogled velikega sodnika ga je iztreznil.

»Dobro!« zakliče. »Zastavim svojo kraljevsko besedo, da pridem jutri opoldne neoborožen na Giralldijev trg.«

»Zdaj ste odpuščeni. Odstranite se.«

Brez pozdrava zapusti kralj dvorano.

Juan Pasqual odpusti nato tudi zbrani sodni dvor z naročilom, da naj se jutrišnji dan eno uro pred poldnem zberejo, da izrečejo obsodbo. Utrujen na duši in na telesu, a neupogljivega poguma se poda veliki sodnik v svojo

kr. delovodje Pliberšek, Reberšak, Šusteršič, Zalesjak, Zavašnik in veliko gospodov paznikov. Udeležili so se ga tudi vsi zgoraj navedeni jubilarji kakor tudi veliko delavcev in delavk ljubljanske tobačne tvornice in gostov. Deželni odbornik dr. Pegan in dr. Malnarič sta bila zadržana in sta se oprostila z obljubo, da se revančirata, kadar bo to delavstvo želelo, z govori na shodih tobačnega delavstva.

Po slovesnem cerkvenem opravilu so se slavljenci in zgoraj navedeni gostje zbrali v res okusno okrašeni dvorani gospoda Čada pod Rožnikom. Lep okinčan kip cesarja Franc Jožefa je gledal prijazno jubilarja in jubilarinje. Nad mizo, kjer so sedeli jubilarji, se je čital napis:

»Lepa doba je res 40 let,
žali Bog, da jih vsak ne more doživeti.«

1871—1911.

»Bog živi naše čvrste slavljence.«

Pevski zbor »Katoliškega društva za delavce« se je polnoštevilno udeležil slavlja s svojim priljubljenim pevovodjem č. g. Ferjančičem. Prednašal je umetniško dovršeno lepe slovenske pesmi in žel res zaslužen priznanje in skrbel za pošteno, res lepo zabavo.

Slavlje je otvoril predsednik »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, krajna skupina Ljubljana«, tov. Savenz, ki pozdravi vse navzoče in slavi jubilarja in jubilarinje.

V imenu delavk govori nato tajnica »Podpornega društva«, Mici Andlovic, ki izvaja:

»Kakor vidimo, je danes tukaj obilno navzočih, ki se veselo. Vidimo, da so vsi navzoči presenečeni in kažejo veselo obraze. Srečna bi bila tudi jaz in se veselila, ko bi znala, da se kdaj tudi zato veselim in obhajam tak praznik, kakršnega danes naše slavljence obhajajo. Naše navzoče slavljence obhajajo še krepke in zdrave svojo 40 letno službovanje v ljubljanski c. kr. tobačni tvornici.

Še mlade deklice so prišle leta 1871. v tvornico, danes imamo med slavljenkami že matere in stare matere. Pregovor pravi: »Kdor mlad seje, se za starost preskrbi.« Tudi naše slavljence so sadile, a ne kakor kmetič, ki spomladi seme v zemljo vsadi in če je dobro leto, jeseni požanje. Pri naših slavljenkah ni bilo tako. Šele leta 1892. jim je vzkliho vsajeno seme, ki so gav sadile z združenimi močmi. Takrat je tobačno delavstvo dobilo malo pokojnino, ki je z združenimi močmi popolnoma vzkliho in vzklije šele leta 1916. Res, veliko truda so imele naše prednice, da so zbrale pravo seme, ki rodi zdaj obilen sad, a kar se je doseglo, se je z združenimi delavskimi močmi doseglo.

Našemu presvitlemu vladarju cesarju Francu Jožefu I. se morajo naše sodelavke zahvaliti, ki jim je dovolil, da smejo ob svoji 40 letnici nositi njegovo podobo na kolajni, ki jim je bila podeljena.

Dvigam kozarec in zaključim. Ljubi Bog ohrani našega preljubljenega in dobrega očeta, gospodarja in vladarja. Bog živi cesarja Franc Jožefa I.!

Pevski zbor »Katoliškega društva za delavce« pod vodstvom gospoda pevovodje Ferjančiča zapoje cesarsko pesem, ki jo vsi navzoči stoji poslušajo. Vse kliče živio cesarju in vladarju.

Vrsti se lepo petje pevk »Katoliškega društva za delavke« in govori. Vse je veselo, zadovoljno. V lepem nagovoru pozdravi slavljence v imenu gospodov uradnikov c. kr. ljubljanske tobačne tvornice, c. kr. tajnik, g. Elsner, ki želi: »Naše jubilarke naj Bog živi, da še zdrave dol-

go žive«. Gospod c. kr. tajnik Kratochwil napije vrlému pevskeemu zboru »Katoliškega društva za delavke«. Gospod c. kr. asistent Babnik napije našemu očetu, jubilarju Rozmanu, ki je stal leta 1866. v vojski, da brani čast Avstrije pred sovražnikom. Naši slavljenci so se srečno premagali v čolniču viharja in dočakali svojo 40 letnico. V imenu nadzornega osebja pozdravi in napije slavljencem gospod delovodja Pliberšek in jim najpristrčneje čestita. Vsem govornikom in udeležencem slavlja se v imenu jubilarinje zahvali delavka Nežika Knez, v svojem imenu pa veteran ljubljanskih tobačnih delavcev, Rozman, ki pove, da služi cesarju že 46 let. Ko je prišel v tvornico, je zaslužil na dan 50 krajcarjev, ženske so pa takrat zaslužile po 20 in 25 krajcarjev na dan. Pošteno je vzgojil sedem otrok. Navdušeno ploskanje in živio-klici so spremljali izvajanja jubilarke Knezove in veterana Rozmana. Po govoru zastopnikov jubilarinje je zaključil predsednik tovariš Savenz uradni del. Pri prosti zabavi se je izrekla še marsikaka beseda. Slavlje se je izvršilo v najlepšem redu in v najlepšem soglasju, kar je pri inteligentnem in zavednem tobačnem delavstvu v Ljubljani samoobsebi umevno. Vsem, ki so se ga udeležili, ostane brez dvojbe v trajnem spominu. »Tako hitro, kakor danes med našimi ljudmi, mi še ni minila kaka nedelja«, se je izrazil po slavlju odlični gost slavlja naše organizacije.

× × ×

I mi se pridružujemo častilcem zaslužnih jubilarin in jim kličemo: Živel in živele srečno še mnogo let!

Uredništvo »Glasnika« in »Naše Moči«.

Tobačno delavstvo.

Sveta maša zadušnica za rajnim očetom Ogričem bo v sredo, dne 26. junija, ob 6. uri zjutraj v križevniški cerkvi. Daruje jo na prošnjo odbora »Podpornega društva« urednik Fr. Kerhne. Prosimo obilne udeležbe!

Sveto mašo priredi na Rožniku v nedeljo, dne 23. junija t. l. ob 9. uri dopoldne oddelek suhih smodk. Udeležite se je v obilnem številu!

V Petrovčel Naša ljubljanska strokovna organizacija tobačnega delavstva je sklenila, da poroma letos v Petrovče na Štajersko. Romarska cerkev v Petrovčah je zelo slavna in priljubljena božja pot. Romarji si bodo ob tej priliki lahko ogledali tudi staroslavno mesto Celje ob Savinji, ker se romanje tako uredi, da se bo malo, a lepo mesto ob Savinji lahko ogledalo. Celje je jako mično, lepo mesto, velikega zgodovinskega pomena. Komu niso znani vsaj po imenu slavni celjski grofi? A tudi sedanje Celje je vredno, da si je ogledaš. Slavnoznana je cerkev sv. Jožefa gospodov lazaristov in lepa cerkev oo. kapucinov. Pričakujemo, da se letošnjega romanja naše organizacije tobačno delavstvo v najobilnejšem številu udeleži. Nikomur ne bo žal. Podrobnosti se še objavilo v »Naši Moči«.

ZAHVALA.

»Podporno društvo delavcev in delavk v c. kr. ljubljanski tobačni tovarni« in »Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza«, krajna skupina Ljubljana, se povodom slavnosti prirejeni v proslavo štiridesetletnega službovanja sodelavca Valentina Rozman in sodelavk Helene Gerkman, Ane Jakopič, Marije Jurkovič, Nežike Knez, Jerice Lampič, Ivanke Ovsenik, Marije

Presetnik, Marije Ravnihar, Nežike Straus, Franje Strekar, Marije Turk, Franje Zor in Popit zahvaljuje vsem, ki so omogočili, da se je naše slavlje dne 16. junija 1912 tako lepo in dostojno izvršilo. V prvi vrsti se zahvaljujemo poslancu g. dr. Kreku za njegov krasen cerkven govor v cerkvi Matere božje na Rožniku in ker je daroval sveto mašo za našega sodelavca jubilarja in sodelavke jubilarinje. Zahvaljujemo se slavnemu pevskeemu zboru »Katoliškega društva za delavke v Ljubljani« in njega zaslužnemu pevovodju č. g. Ferjančiču, za krasno petje, ki je povzdignilo slavlje. Zahvaljujemo se g. uradnikom c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani in sicer gospodu ravnatelju Prossu, c. kr. tajnikom gospodom Kunzu, Elsnerju, Kratochwilu, c. kr. oficialu g. Khamanu, c. kr. asistentoma gospodom Babniku in Brzobohatymu in gospodu zdravniku dr. Högljerju, ki so počastili slavlje prirejeno delavskim jubilarjem na čast. Zahvaljujemo se tudi gg. delovodjem Burgerju, Gorjupu, vratarju Lavrenčiču in delovodjem Pliberšek, Reberšak, Šusteršič, Zalesjak in Zavašnik, gospodom paznikom in vsem, ki so počastili našo slavnost, prirejeno na čast našim zaslužnim sodelavkam in sodelavcu, ki so že doslužili v tvornici dolgih 40 let. Zahvaljujemo se tudi vsem gospodom, ki so v imenu gospodov uradnikov in nadzornega osebja z nagovori blagovolili počastiti našega slavljenca in slavljence. Vsem najiskrenejšo zahvalo!

V Ljubljani, dne 17. junija 1912.

»Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski c. kr. tobačni tvornici«,

Ivanka Kosec, podpredsednica,
Mici Andlovic, tajnica.

»Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza krajna skupina Ljubljana«,

Jožef Savenz, predsednik,
Mici Blejec, tajnica.

ZAHVALA.

Dne 16. junija 1912 sta nas podpisance presenetili društvi »Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski c. kr. tobačni tvornici« in »Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza, krajna skupina Ljubljana« s slavnostjo, prirejeno nam na čast, ki delamo že 40 let in več v ljubljanski tobačni tvornici.

Tem potom se za po naših sodelavcih in sodelavkah izkazano nam ljubezen najpristrčneje in hvaležno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi gospodu poslancu dr. Kreku za lepi njegov govor v cerkvi Marije Matere božje na Rožniku in ker je daroval sveto mašo. Pristrčna hvala slavnemu pevskeemu zboru »Katoliškega društ-

Vsa čast pred dejanjem, kakor ga je izpoznati iz naslednjega pisanja Nj. ekscelence barona Freytagh-Loringhoven, svetnika vezelskega plemstva in ruskega pravega državnega sveta v Arensburgu, Kommandantenstraße 5, Üsel, gouv. Livlandija. — Nj. ekscelence piše: »Smatram za svojo dolžnost napram človeštvu, priporočati povsod, kjer le morem izvrsten Fellerjev fluid z. v. z. »Elsafluid«. Na to krasno sredstvo sem opozoril svojega nekdanjega prijatelja izza šolskih let, sedaj zdravnika v Petersburgu; imel sem pa tudi priliko, nekega drugega petersburškega zdravnika, ki ima ravnatom slovečo lužno kopel, s pomočjo Fellerjevega Elsafluida ozdraviti hudega revmatizma v ramah, potem, ko mu niti lastna sredstva niso mogla pomagati. Tudi neki zdravnik v Danzig-u na Pruskem uporablja Fellerjev fluid — in tako želim v blaginjo vsega človeštva, da bi se to sredstvo razširilo povsod širom sveta, izumitelju pa prineslo zaslužen slavo.« Upamo, da bodo tudi naši bravci to sredstvo poizkusili. 12 steklenic na poizkušnjo velja franko 5 K pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici. Elzatr, št. 264 (Hrvatsko).

Zadnje dopoldne je pozval k sebi svojega ljubljenca Don Ferdo de Castrera in ga obvestil, da se podvrže ukazu velikega sodnika.

Ko prihaja kralj na Giraldivjev trg, ga ljudstvo navdušeno pozdravlja. Don Pedro to pozdravljanje ne dopada. Saj zna, da se ljudstvo veseli, ker ga je veliki sodnik ponižal. Nemo jezdi z Don Fernandom proti obglavnici, medtem ko plemičev spremljevalec policija ne pušči naprej.

Ko prijezdi kralj pred ograjo, vse obmolkne. Ura bije poldne.

Ko zadnjič udari, vstane veliki sodnik.

»Don Pedro, kralj kastiljski!« glasno zakliče.

»Tu sem!« odgovori kralj in jezdi skozi odprto ograjo.

»Gospod,« pravi Pasqual, »ne gre, da zasliši krivec, ki se mu je dokazala krivda, svojo obsodbo na konju. Stopite s konja, če nočete, da vas s silo s konja spravijo!«

Don Pedro obledi, a se ne gane. Nepremično stoji podoben svoji podobi, ki stoji zraven njegovega konja.

»Za Boga, to je preveč!« zakliče Fernando de

Castro jezno. »Moj kralj, vaša čast mi velja nad moje življenje! Vaš miglje mi zadošča in prekoljem nesramnežu glavo!«

Kralj molči.

»Stražniki,« mirno ukaže Pasqual, »odstranite plemiča, ki neprimerno žali spoštovanje, ki ga je dolžan svojemu kralju in najvišjemu sodišču!«

»Kdor se me dotakne, je mrtev!« zakliče Don Fernando, ki zavihti svoj meč proti stražnikom.

»Stoj!« zakliče kralj. »Vtakni svoj meč v nožnico, Fernando, in jezdi nazaj! Še sem tvoj kralj in ti to ukazujem!«

Fernando de Castro uboga, ko še poljubi kralju roko. Kralj skoči raz konja in koraka po stopnjicah na oder.

Ljudstvo začudeno mrmra. A mrmranje potihne, ko kralj glasno reče:

»Tu stojim, Don Pedro, kralj kastiljski, in pričakujem razsodbe najvišjega sodišča svoje države.«

»Gospod, toženi ste in dokazalo se vam je, da ste ponoči od ponedeljka na torek usmrtili policista Antonia Mendeza, ko se je nahajal v

službi. Postava zahteva, da se tak zločin kaznuje s smrtjo. Gospod! Najvišje kastiljsko sodišče, ki mu je podrejen ravno tako kralj kakor zadnji podanik, vas je pa skrbnem pretehtanju vseh okoliščin soglasno obsodilo na smrt. Meni, velikemu sodniku, ne preostane drugega, kakor da zdaj razsodbo izvršim.«

Juan Pasqual preneha govoriti, tako je žalosten.

Na trgu je vse tiho.

»Moj kralj, če hočete umreti, umrem z vami!« zakliče zvesti Fernando, »Sramota tistemu kastiljskemu plemiču, ki svojemu kralju prostovoljno ne sledi v smrt!«

Zopet nemir na trgu. A veliki sodnik dvigne le palico in zopet je vse tiho.

»Gospod,« nadaljuje Pasqual, »Bog vam je izročil kastiljsko krono. Vaša glava je zato posvečena. Sodnik tega sveta zato ni upravičen, da se jo dotakne. Bog in rajnikova duša naj vam odpustita, kar ste storili. Sodba najvišjega sodišča se izvede na vaši podobi.«

(Dalje prih.)

Zauzije,

ako ste nahodni, hripavi zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotnica za poskušnjo K 5—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le karnar E. V. Feller v Stubici Elsatrg 264 (Hrvatsko).

va za delavke v Ljubljani in njega zaslužnemu pevododji prečastitemu gospodu Ferjančiču, ki je pel v cerkvi in ki je s svojim lepim petjem povzdignil nam na čast prirejeno slavlje. Naša najsrčnejša zahvala gospodom uradnikom, ki so počastili naše slavlje, in sicer g. c. kr. ravnatelj ljubljanske tobačne tvornice Pross, gg. c. kr. tajniki Kunz, Elsner, Kratochwil, g. c. kr. oficial Khaman, gg. c. kr. asistenta Babnik in Brzobohaty in g. tvorniški zdravnik dr. Högl. Iskreno se zahvaljujemo gg. delovodjem Burgerju, Gorjupu; vratarju Lavrenčiču in delovodjem Pliberšek, Reberšak, Šusteršič, Zalesjak in Zavašnik, gospodom paznikom in vsem, ki so nas ob našem slavlju s svojo navzočnostjo počastili. Hvala vsem gospodom uradnikom, paznikom in sodelavcem in sodelavkam, ki so nas ob slavlju, ki ga nikdar ne pozabimo, počastili z nagovori. Vsem ostanem hvaležni.

V Ljubljani, 18. junija 1912.

Valentin Rozman, delavec. Helena Gerkman, Ana Jakopič, Marija Jurkovič, Nežika Knez, Jerica Lampič, Ivanka Ovsenik, Marija Pikec, Marija Presetnik, Marija Ravnihar, Nežika Marija Turk, Franja Štrekar, Štravs, Franja Zor, Cilka Popit.

Med brati in sestraml.

— Svetovnoslavne pasijonske igre Kristusovega življenja in smrti, ki jih predstavljajo vsakih deset let v Oberammergau na Zgornjem Bavarskem in katerih krasoto hodijo gledat ljudje iz vseh delov sveta, celo cesarji in kralji, se bodo prihodnjo nedeljo 23. t. m. ob 5. uri popoldne potom ogromnih skioptičnih slik predstavljale v veliki dvorani »Uniona«. Pojašnjeval bo slike g. profesor Sušnik iz Kranja, ki je bil l. 1910 sam v Oberammergau. Vstopnina: sedeži 50 v, stojišča 20 vin.

Iz ljubljanske predilnice. Resnica oči kolje, in če nikjer, je v ljubljanski predilnici ta izrek resničen. V par številkah »Naše Moči« smo povedali, kako se od strani trojice šikanira delavstvo. Sedaj pa mesto, da bi se gospod vprašali, kako odpraviti te nedostatke, so pričeli med delavstvom vohuniti, kje je dopisnik. Ako vam povemo, da se okrog vas vrti, je dosti, ne! Zadnji čas imamo vedno več skušenj, kako potrebne bi bile obrtne nadzornice, posebno za tovarne, koder so po večini delavke. Nam je popolnoma neumljivo, kje je sedaj obrtni nadzornik, da pusti delavstvo stradati in se popolnoma nič ne zmeni za ljubljansko predilnico. Kaj pa tudi je, ako pride, ki pa hodi med nami v spremstvu kakšnega uradnika, da ima delavstvo nekakšen strah, potožiti, kako se godi. Mi smo mnenja, da v ustavni državi, kjer je splošna in enaka volivna pravica, bi se pač moglo od merodajnih oblasti, ki so zato poklicane, nekoliko bolj paziti tudi na delavstvo v privatnih in tudi če so kartelirane tovarne. Tu naj se pa socialni demokratje vprašajo, kaj je z zakonom proti kartelom, ki s svojim kričanjem samo vodo na njih mlin napeljavajo. Gospodje v tovarni, ako bi bili le nekoliko pravični, bi lahko olajšali delavstvu precejšnji del bede. Pred nekaj leti je bilo v tovarni nad štiristo delavcev in delavk, pa sta naredila vse dva uradnika, in danes? Ko ni tristo ljudi v tovarni, pa uraduje po šest ali tudi več uradnikov. Ali se to ne pravi denar stradajočemu delavstvu iz rok trgati? Seveda Debec morei meti več ministrantov, da si tako olajša špekulacijo, kje bo dobil delavca ali delavko, da jo spravi še ob ta črni kruh, ki ga ima v tovarni. Ali je res, da moremo spiti do dna iz čaše bridkosti?

Vič-Glince. Na polju glasbe se je v tukajšnjem katol. slov. izobraževalnem društvu storil v zadnjem času lep korak. Godba ima navadno pri društvenih prireditvah »veliko« besedo. Pa kako priti do godbe? Včasih ni denarja, da bi si jo naročili, večkrat je pa tudi za denar ni mogoče dobiti. Tem težkočam smo prišli pri nas, hvala Bogu, v okom. Po lanskim prireditvi se je resno mislilo na lastno društveno godbo. Nabavilo je društvo potrebna godala in mladeniči in možje-delavci so se z velikim veseljem poprijeli novega poklica. Marsikdo je z glavo zmajeval, da ne bo šlo. A zdaj, ko še ni leto preteklo, pa vsakdo vidi in sliši, da bo šlo, da gre izborna. Pod spretnim vodstvom kapelnika — p. Ferdinanda — so marljivi, vztrajni godci toliko napredovali, da se ne boje nastopiti pred širnim občinstvom. To so pokazali že o Veliki noči pri procesiji na Dobrovi in doma in na praznik sv. R. T. Najbolj so pa bili rado-

vedni, kaj bo z godbo — naši »prijatelji« — liberalci in rdečkarji, ki vsako naše še tako hvalevredno početje oblajajo in napadajo. Tako so sprva zabavljali tudi čez našo godbo. A zdaj, ko v svoje presenečenje — slišijo, da gre, zdaj so pa umolknili. Mnogi bi pa najrajši pristopili k godbi, a drži jih nazaj le to — ker je klerikalna. Godcev šteje godba 26. Tudi lepo uniformo so si že nabavili. Še enkrat povdarjamo, da so godci skoro izključno delavci, ki se čez dan trudijo po raznih tovarnah, a zvečer jih pa še tolika utrujenost ne zadrži, da bi ne prišli k pogostnim godbenim vajam. Le veselju do glasbe in vztrajnosti pri vajah se imajo zahvaliti za tako lepi napredek. Kdor se hoče o resničnosti teh besedi prepričati, naj se blagovoli udeležiti vrtnega koncerta, katerega priredi tukajšnje katol. slov. izobraž. društvo prihodnjo nedeljo, t. j. dne 23. junija ob 4. uri popoldne na Društvenem vrtu. Glavno besedo bosta imela: Društvena godba in društveni pevski zbor. Oba imata bogat vspeh. Za »jelo in pilo«, zlasti protialkoholno, bo tudi preskrbljeno. Torej somišljeniki in somišljenice na srečno svidenje!

Podgorje pri Kamniku. Ker sem še-le pri odhodu spoznal, da sem imel več prijateljev kot sem mislil na Jesenicah in ker se radi družinskih razmer nisem mogel osebno posloviti od vseh mi dragih, naj Vam vsem na tem mestu zakličem še enkrat krepko: Pozdravljeni! Bog Vas ohrani nepremagljive bojevalce za blagor teptanega delavstva. Ostanite zvesti praporu kršč. soc. mislečega delavstva! Z Bogom za delavstvo! — Franc Čebulj.

Sava. Strokovno društvo delavstva K. i. d. naznanja s tem vsem članom, da so uradne ure začasno ob nedeljah dopoldne v društveni sobi v konsumnem društvu.

Idrija. Ko sem bral zadnjo številko »Naše Moči« in sicer novice iz Idrije, kjer je bilo tudi povedano o shodu pri »Črnem Orlu«. Govoril je na tistem shodu tudi idrijski župan Kraus, ki je dokazoval, kako velike dobičke bi oni delali, ko bi imeli kako jugoslovansko cikorijsko, kakor jo imajo na primer klerikalci. Medklic sodruga ga je presenetil, ko je zavpil, češ da bi nič ne čutili tistega dobička, ker bi šel cel le v njih strgane žepe. Tudi Tonetu Kristanu so dobro teknille tiste klobase, ki smo mu jih privoščili zadnjič, ker se ga zopet vidi po Idriji. Malo čudno se nam je zdelo, kaj se ga vidi tako pogosto tukaj, a rešil mi je uganjko neki soc. demokrat, češ, »ali ne veš, da bo dnarska, ker se on dobro zastopi na tako knapovšno«, samo cunje mu še smrdijo. Čudno se nam pa vendar zdi, kaj da se je tako branil g. Billek Kristana, ker so ga predlagali soč. demokrati v neki bratovski zastop s pripombo, da on ni delavec. Kdo si še upa trditi, da se on ne razume na knapovsko denarsko. — Delavec.

Idrija. Občinska doklada za 1912 je določena; plačevali jo bodo vsi davkoplačevalci enako in ne tako, kakor se je pred nekaj leti godilo, ko so plačevala podjetja večje odstotke kakor hišniki in zemljiški posestniki. Vsled tega so se jeli znani modrijani v liberalnem časopisju pritoževati, da se s povišano doklado jemlje ljudem veselje do zidanja, dražijo stanovanja in ubogemu hišniku naklada nepotrebne izdatke. Take besede niso družega kakor ničvredna strankarska reklama! Znano je namreč, da je najvišji davkoplačevalec naš erar; ta plačuje v Idriji toliko davka, da ostala na druge davkoplačevalce po-

razdeljena vsota kar izgine in ne samo Idrija, vsa Notranjska od Loža do Logatca sesa na tem debeluhu, ki se mirno pusti objedati kolikor in komur je ljubo. Le pridobninsko komisijo vprašajmo in ta nam bo s številkami dokazala, da prav govorimo. Da bi se v erarično mast še bolj zarili, so prišle pred par leti učene glave na idejo, naj se občinska doklada razdeli tako, da plačajo podjetja (razun nekaj konsumov v prvi vrsti naš rudnik) višjo doklado, ostali davkoplačevalci pa nižjo in tako se je prakticiralo, da smo imeli 73- in 40odstotno doklado. Letos pa se je sicer precej brezbrizni vladi vendar preneumno zdelo, da bi že itak od vseh strani cepljeni erar še bolj izmzgavali in dobili smo zopet enotne odstotke kakor nekdej. In sedaj je vrišč v Izraelu, vsega tega pa je seveda zopet »znani« Oswald kriv. Da pa čitatelj izprevidi kako otročja je taka pisava, mu povemo, da radi 40 ali 70odstotne doklade nihče ne bo opustil nove stavbe, ako se je zanjo odločil, ker je za nove stavbe itak mnogo olajšav; tudi najemnina s tem kdove koliko ne trpi, ker so stanovanja majhna, nizko cenjena in torej tudi povišana doklada toliko ne izda. Pri lepem številu deset-tisočakov, ki jih plača občini erar, znaša ta povišek za ostale davkoplačevalce komaj nekaj stotakov. Taka je stvar! Ako bi znanega liberalnega nergača, ki že leta in leta med ljudi vedno gorostasne trditve spuščal, ne poznali, bi zadevo s številkami pojasnili; ker pa demagoga poznamo, mu tudi ne bomo odgovarjali. Poznali pa bi radi pri deželni vladi tistega gospoda, ki se je zganil in stvar pravilno proučil. S. L. S. namreč že približno deset let zasleduje javno delovanje v naši občini in je od nekdej ugovarjala na shodih, v prizivih in v časopisju, kedar so hoteli gotovi ljudje potom mestne občine doseči ne javnosti, temveč svoji stranki koristne naprave. Čitalnica, knjižnica, ekspozitura, službene pristojbine, mestna klavnica in marsikaj družega so bili ukrepi, proti katerim se je naše občinstvo uprlo, samo naša slavna vlada je vedno molčala, dasi vsa komedija ni bila drugam, kakor po ovinku potom občine proti erarju naperjena. Mesto pa da bi bil ta debeluh z deželno vlado vred vesel, da se ljudstvo giba in upira sklepom, katere bi moral v prvi vrsti erar sam pobijati, so pa prizivnikom še pretili, jih javno zasmehovali in napadali, dasi bi ne bili vsi zgoraj omenjeni ukrepi provzročili erarju in ostalim občincem nobenih koristi, temveč samo dolgove, nepotrebne obresti in ogromno občinsko doklado s katero liberalci vedno straše! Pa kaj bi omenjali to! Saj se niti v železniškem vprašanju ne ganejo tisti, ki bi morali v prvi vrsti delati ne samo v prid mesta, temveč v prid c. kr. rudnika.

Nekaj za smeh! Tvrdba Goli v Idriji, si je omislila acetilensko razsvitlavo za katero je treba vladnega dovoljenja. Razsvitljava je dvanajst let dobro svetila, vladni inženir jo je pa — pred štirinajstimi dnevi potrdil. Kontrola pa taka!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo „Našo Moč“.

Izmed dobrega najboljše

je in ostane

pravi : Franckov : kavini pridatek.

Odličen, najfinejši okus, lepa, temnorujava barva, velika izdatnost so njega posebne vrline. — Zahtevajte, prosimo, pri nakupu izrečno

pravi : Franck : s kavinim mlinčkom.

Splosno in vedno bolj priljubljena je pa tudi najboljša vseh žitnih kav, to je

Franckova Perl-ržena kava

v belosivih zavitkih.

Iz najboljših in najčistejših snovi napravljena odlikuje se Franckova ržena kava po svojem močnem, zrnati kavi enakem, dobrem okusu.

Poizkušnja z enim zavitkom Franckove rži Vas bo gotovo popolnoma zadovoljila.

Obe vrsti teh izdelkov lahko povsod dobite!

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■

**Ljudska
posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franc. cerkvijo
prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, gra-
ščak, drž. in dež. posl. predsednik; Josip Šiška,
stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton
Belec, posest., podj. in trg. v Št. Vidu n. Lj.; Dr.
Josip Dermastia; Anton Kobi, pos. in trg., Breg
pri Borovni.; Karol Kauschegg, velepos. v Ljub-
ljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani;
Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni
posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posest.
in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.;
Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

*Potniki v Ameriko
kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na*
Simona Kmetelka
*v Ljubljani Korošarske ulice 26.
Vsakovrstni Pojasnila daje se brezplačno.*

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavni: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana

Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in drugo bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip Vidmar, tovarna dožnikov, Ljubljana Pred škofijo št. 19,
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.

Priporočata svojo veliko sodov. Prezema tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih sodov. njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in siast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog,
steklenica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni koloidi, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke škatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo
steklenica 20 v.
Tropčev sok, izvrstnen pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 3 kroni 60 v., in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev

:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbi in naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekomorska družba

Veljavne vožnje liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARDA**

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetске posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“

TEOD. KORN

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelododov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-
cementnim škrljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.